DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

Rok XI | TORUŃ, dnia 1 maja 1948 r. | Nr 4

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Część urzędowa

Poz. 59

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY
Warszawa

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Oświaty

z dnia 16 marca 1948 r. (Nr. I. Pers. — 5200/48)
w sprawie wymiaru godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół

Na podstawie art. 29 ust. (1) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. nr 104/1932, poz. 873) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. nr 85, poz. 660) i ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. nr 27, poz. 243) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 sierpnia 1937 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązujących nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 10, poz. 316), zmienionego rozporządzeniami Ministra Oświaty z dnia 10. XII. 1945 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 7, poz. 267), z dnia 14. I. 1946 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 1, poz. 4), z dnia 21. VI. 1946 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 7, poz. 212), z dnia 8. IV. 1947 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 5 poz. 95) i z dnia 4. X. 1947 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. nr 10, poz. 238) wprowadza się zmiany następujące:

1) ustępy 3 i 4 § 2 otrzymują nowe brzmienie:

„(3) w szkołach powszechnych siedmio- i ośmioklasowych nauczycielom uczącym w klasie VII i VIII liczy się jedną godzinę nauczania w tych klasach wychowania fizycznego za $1^1/_5$ godziny, a przedmiotów wymienionych w § 7 niniejszego rozporządzenia liczy się:

w I kategorii przedmiotów za $1\ ^1/_9$ godziny
w II kategorii przedmiotów za $1\ ^1/_3$ godziny
w III kategorii przedmiotów za $1\ ^3/_7$ godziny

(4) ułamki wynikłe z pomnożenia ilości przydzielonych godzin nauczania przez liczby podane w ust. 3 a większe od połowy należy zaokrąglać do pełnych jednostek — mniejsze zaś od połowy odrzucać".

2) W § 7 w punkcie „a" skreśla się wyrazy: ćwiczenia cielesne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe", dodaje się zaś ust. (2) o następującym brzmieniu: „Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole średniej ogólnokształcącej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 25 godzin lekcyjnych tygodniowo".

3) W § 8 w punkcie „a" ust. (2) skreśla się wyrazy: „ćwiczenia cielesne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe" dodaje się ustęp (3) o następującym brzmieniu: „nauczyciel wychowania fizycznego w liceum pedagogicznym obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z przygotowaniem zawodowym uczniów oraz do udzielania nauki w wymiarze 19 godzin lekcyjnych tygodniowo".

4) W § 14 w punkcie „a" ust. (1) skreśla się wyrazy: „ćwiczenia cielesne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe", dodaje się ust. (3) o następującym brzmieniu: „Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole zawodowej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 25 godzin lekcyjnych tygodniowo".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1948 r.

Minister
(—) *St. Skrzeszewski*

Poz. 60

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY

Warszawa, dnia 18 lutego 1948 r.

Nr. I G — 3461/48

Dokonywanie zakupów dla stołówek w sektorze państwowym (P. C. H.) lub spółdzielczym

Szereg kontroli i inspekcji przeprowadzonych przez organa Ministerstwa Przemysłu i Handlu w terenie wykazał, że mimo dostatecznej już rozbudowy sieci hurtowej aparatu handlowego państwowego i spółdzielczego poszczególne stołówki urzędów i instytucji państwowych zaopatrują się niemal wyłącznie drogą zakupów z wolnego rynku (poprzez sieć detaliczną sektora prywatnego). Taki stan rzeczy powoduje znaczne przepłacanie przez stołówki zakupywanej żywności, stwarza pole do nadużyć dokonywanych przez kierowników stołówek, wreszcie powoduje zakłócenie na rynku, stwarzając pozory braku towaru — gdyż placówki handlu detalicznego nie są przygotowane do sprzedaży większych partii towaru.

Wobec powyższego Ministerstwo Oświaty poleca przypomnieć osobom prowadzącym stołówki i kuchnie np. w bursach, internatach, Domach Dziecka itp. o konieczności dokonywania zakupów w pierwszym rzędzie w sklepach P. C. H. lub spółdzielniach i dopilnować przestrzegania tej zasady.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) *J. Czyżewicz*

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 9 kwietnia 1948 r.
Nr. Op — 8034/48

Do Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół i zakładów wychowawczych w Okręgu.

Kuratorium podaje powyższe do wiadomości z poleceniem dokonywania zakupów artykułów spożywczych i tekstylnych wyłącznie w spółdzielniach.

Naczelnik Wydziału
(—) *Fr. Jarczewski*

Poz. 61

Odpis.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY**
Nr III SP — 1457/48

Warszawa, dnia 15 marca 1948 r.

Sprawy wychowawcze w szkole zawod. — nawiązanie współpracy z młodzieżowymi organizacjami demokratycznymi.

Doniosłe zmiany ustrojowo-polityczne i zdobycze demokracji w okresie powojennym zmieniły gruntownie w Polsce ludowej rolę robotnika i chłopa, czyniąc go pełnoprawnym współodpowiedzialnym właścicielem ziemi i współkierownikiem produkcji przemysłowej. Tak ważne osiągnięcia w życiu naszego narodu zadecydowały o zmianie roli i znaczenia szkoły zawodowej.

W warunkach ustroju kapitalistycznego szkoła zawodowa ograniczała się do dawania swoim wychowankom pewnego zasobu wiadomości ogólnych i zawodowych, a wychowanie odbywało się w oderwaniu od zagadnień bieżącego życia politycznego i aktualnych problemów socjalnych i ekonomicznych.

Ten stan rzeczy stwarzał wygodne dla niektórych klas społecznych pozory apolityczności szkoły. W istocie rzeczy szkoła nigdy nie była i nie może być apolityczną.

Nowa szkoła zawodowa w Polsce ludowej musi mieć wyraźne założenia demokratyczne, musi wychować nowy typ człowieka przygotowanego do czynnej pracy w życiu zbiorowym, zdolnego do myślenia samodzielnego i posiadającego wysokie poczucie odpowiedzialności.

Przygotowując młodzież do czynnej pracy społecznej, do pogłębiania utrwalania zdobyczy socjalnych, szkoła zawodowa w swoim programie wychowawczym musi w dostatecznym stopniu uwzględnić wychowanie polityczne.

Realizacja tego zadania nie może odbywać się w oderwaniu od życia politycznego i społecznego.

Stąd wynika konieczność nawiązania przez poszczególne szkoły w terenie współpracy z organizacjami młodzieżowymi o ideologii demokratycznej, jako ZWM, OMTUR, Wici, ZDM.

Udział młodzieży szkolnej w życiu i pracy młodzieżowych organizacyj politycznych na odcinku działalności kulturalno-oświatowej, sportowej, teatralnej, ideologicznej itp. przyczyni się do wyrobienia politycznego tej młodzieży, do skrystalizowania się jej poglądu na społeczeństwo i jego prawa rozwojowe, do zdobycia właściwego sądu w stosunku do zagadnień życia bieżącego, oraz przygotuje młodzież do czynnego udziału w życiu społeczno politycznym po wyjściu ze szkoły.

Drugim ważnym zagadnieniem wychowawczym demokratycznej szkoły zawodowej jest zbliżenie jej do świata i ludzi pracy.

Szkoła zawodowa typu zasadniczego w okresie przedwojennym naśladowała w wielu wypadkach szkołę ogólnokształcącą, którą cechował niewłaściwy stosunek do pracy, uważanej za oznakę niższości. Należy dążyć do wytworzenia w młodzieży świadomości, że przez pracę w szkole przygotowuje się ona do wzięcia czynnego udziału w tworzeniu narodowych dóbr kulturalnych i materialnych.

Od umiejętnego rozwiązania wymienionych zagadnień na odcinku szkolnictwa zawodowego zależy pełna demokratyzacja nowej szkoły zawodowej.

Ponieważ nie tylko każdy okręg szkolny, ale nawet i poszczególne miasta w okręgu posiadają swoje indywidualne warunki realizacji tych zadań, Ministerstwo ogranicza się do podania ogólnych wytycznych pracy, pozostawiając Kuratoriom Okręgów Szkolnych możność opracowania planów własnych, uwzględniających warunki i możliwości lokalne, zakreślone stanem tych prac na poszczególnych odcinkach, przygotowaniem do pracy dyrektorów i wychowawców i wreszcie aktywnością organizacyj młodzieżowych.

W wyborze środków prowadzących do realizacji tych zagadnień Ministerstwo zaleca przyjąć następujące wytyczne:

Zainicjowanie przez Kuratorium i odbycie konferencji w skali okręgowej przy udziale zaproszonych przedstawicieli organizacyj młodzieżowych (ZWM, OMTUR, Wici, ZMD) i dyrektorów szkół w celu omówienia i ustalenia planu pracy.

Opracowany plan winien przewidywać:

a) urządzanie odczytów na terenie szkoły dla zaproszonej młodzieży organizacyj politycznych i młodzieży szkolnej na tematy polityczno-wychowawcze, ekonomiczne, ruchu zawodowego, ruchów socjalnych, zagadnień morskich itp.

należy zadbać o dobór prelegentów i poziom referatów (pożądane jest stopniowe powierzanie opracowywania tematów dobranym uczniom klas starszych).

b) urządzanie wieczorków muzykalno-wokalnych lub przedstawień teatralnych,

c) urządzanie wspólnych treningów, spotkań i imprez sportowych,

d) zapraszanie do prac świetlicowych,

e) urządzanie wspólnych zabaw,

f) zapraszanie młodzieżowych organizacyj na wystawy, uroczystości i obchody urządzane w szkole.

Po nawiązaniu pierwszych kontaktów i zorganizowaniu współpracy należy w dalszym etapie tej pracy przystąpić do zapoczątkowania wymienionych organizacyj na terenie samych szkół, ułatwiając w ten sposób młodzieżowym organizacjom demokratycznym objęcie swoją działalnością całej młodzieży szkolnej.

Plan wychowawczy szkoły winien przewidywać odbycie z uczniami wycieczek do zakładów pracy w celu zapoznania uczniów nie tylko z urządzeniami technicznymi i procesami produkcji, lecz i z życiem robotnika na terenie zakładu, z pracą rady zakładowej, z działalnością związku zawodowego, świetlicą, klubem i teatrem robotniczym, gdzie taki istnieje, ze szkołą fabryczną oraz z samą mołdzieżą robotniczą danego zakładu.

W programie wychowawczym należy uwzględnić specjalnie uroczyste obchodzenie Święta Pracy w dniu 1 maja przy współpracy i czynnym udziale miejscowych organizacyj młodzieżowych i robotniczych.

Powiązanie szkoły zawodowej ze społeczeństwem i życiem wytworzy warunki niezbędne do wzajemnego zbliżenia i oddziaływania oraz da młodzieży możność dokładnego poznania środowiska swojej przyszłej pracy zawodowej po wyjściu ze szkoły.

Ministerstwo przypomina, że przy organizowaniu szkolnych rad opiekuńczych należy dopilnować, aby świat pracy, obok innych czynników był dostatecznie w tych radach reprezentowany.

Uspołecznione i zdemokratyzowane szkoły we wszystkich swoich pracach i zamierzeniach znajdą żywe poparcie i zainteresowanie ze strony najszerszych warstw społecznych, co, obok ważnych zagadnień wychowawczych będzie ułatwiać kierownictwu pokonywanie całego szeregu trudności napotykanych w życiu i pracy codziennej.

Pozostawiając Obywatelom Kuratorom swobodę w wyborze środków przy realizowaniu poruszonych zagadnień, Ministerstwo oczekuje sprawozdań z rozpoczętej akcji z podaniem konkretnych osiągnięć na poszczególnych odcinkach na dzień 31. 8. 1948 r.

Podsekretarz Stanu

(—) *Dr H. Jabłoński*

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu

Nr III 16003/48

Toruń, dnia 20 kwietnia 1948 r.

Sprawy wychowawcze w szkole zawod. — nawiązanie współpracy z młodzieżowymi organizacjami demokratycznymi.

Do Dyrekcyj szkół zawodowych wszystkich typów w Okręgu.

Powyższe pismo podaję do wiadomości celem uwzględnienia zaleceń Ministerstwa w programie prac wychowawczych wszystkich szkół zawodowych w Okręgu.

Sprawozdanie z przeprowadzonej akcji należy nadesłać łącznie z rocznym sprawozdaniem dydaktyczno-wychowawczym szkoły.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *Dr Czesław Skoporoski*

Poz. 62

RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO OŚWIATY

Nr VI W-880/48

Zwiedzanie przez młodzież Państwowego Muzeum w Oświęcimiu.

Warszawa, dnia 2 kwietnia 1948 r.

W związku z udostępnieniem dla zwiedzających Państwowego Muzeum w Oświęcimiu, obejmującego teren dawnego obozu Oświęcim I (Musterlager), Oświęcim II (Brzezinka — Birkenau), obóz cygański itp., Ministerstwo komunikuje, że nie jest przeciwne zwiedzaniu przez starszą młodzież szkolną Muzeum, celem którego jest uświadomienie społeczeństwu rozmiarów i grozy niemieckich zbrodni przeciw ludzkości i specjalnej zaciętości okupanta w fizycznym tępieniu narodu polskiego.

Przed zwiedzaniem Muzeum, młodzież winna być należycie przygotowana, poinformowana o historii obozu, zapoznana z danymi statystycznymi, dotyczącymi martyrologii narodu polskiego i żydowskiego.

Zwiedzanie Muzeum przez młodzież niższych klas szkół podstawowych, nie mającą dostatecznego przygotowasnia rzeczowego ani dostatecznie skrystalizowanych pojęć moralnych, uważa się za niepożądane ze względów wychowawczych.

Dyrektor Departamentu

(—) *Dr Ż. Kormanowa*

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 5 kwietnia 1948 r.
Nr O-13966/48

Zwiedzanie przez młodzież Państwowego Muzeum w Oświęcimiu.

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół i zakładów wychowawczych w Okręgu

powyższe podaję do wiadomości i przestrzegania.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr Czesław Skoporski

Poz. 63

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY**

Nr VI W-1006/48
Obchód Święta 1 Maja.

1 Maja — dzień związany z półwiekową już tradycją walki i zwycięstw całego świata pracy, staje się świętem całego narodu polskiego.

W Polsce Ludowej, gdzie klasa robotnicza stała się przodującą w narodzie i wraz z masami chłopskimi i inteligencją pracującą buduje dobrobyt i lepszą przyszłość dla wszystkich, święto 1-Majowe ma szczególne walory wychowawcze.

Obchody pierwszomajowe otoczyć należy w środowiskach młodzieży szczególną troską.

1 Maja uczcimy wydarzenie o historycznej wadze w dziejach polskiej klasy robotniczej, która stoi wobec ostatecznego zjednoczenia szeregów, wobec coraz wyraźniejszej i bliższej perspektywy jedności organicznej dwu czołowych partii politycznych polskiej klasy robotniczej PPS i PPR. Jednocześnie młodzież polska zorganizowana w organizacjach ideowo-wychowawczych, dążąc do wspólnego celu — Służby Polsce Demokratycznej i pracy dla Jej dobra — jednoczy swe szeregi organizacyjne. Fakt zbliżającego się zjednoczenia czołowych zastępów budowniczych nowej Polski wyciśnie swoje radosne piętno na tegorocznym święcie pierwszomajowym.

Jedność organiczna klasy robotniczej, jednolita organizacja ruchu młodzieżowego z jednej strony, zacieśnienie i pogłębienie współpracy Polski Ludowej ze wszystkimi słowiańskimi narodami, opierającymi swój byt państwowy na zasadach demokracji i sprawiedliwości społecznej z drugiej strony — stanowią najskuteczniejsze gwarancje pokojowego rozwoju naszej ojczyzny wbrew i naprzekór zakusom anglosaskiego kapitalizmu i jego europejskich agentur.

W dniu 30 kwietnia poleca się we wszystkich szkołach i zakładach wychowawczych zorganizować w godzinach popołudniowych uroczystą akademię, która prócz krótkiego referatu o historii i znaczeniu święta 1 Maja i roli tegorocznego święta u nas, obejmować winna bogatą treść artystyczną. Wskazane jest dla ściślejszego w tych dniach zespolenia naszej młodzieży ze światem pracy zaproszenie na akademię przodujących w pracy robotników z pobliskiej fabryki czy zakładu przemysłowego. W celu zadokumentowania radosnej atmosfery święta pierwszomajowego, akademię na życzenie młodzieży zakończyć może ogólnoszkolna zabawa taneczna. W wolnym od nauki dniu 1 Maja, w ogólnych pochodach i manifestacjach uczestniczyć winny, obok młodzieży zorganizowanej w ideowo-wychowawczych organizacjach hufce SP (PW), delegacje szkół ze sztandarami. Władze szkolne zechcą ułatwić szkołom i młodzieży zorganizowany udział w pochodach.

W organizowaniu szkolnych uroczystości pierwszomajowych władze szkolne popierać winny inicjatywę szkolnych kół młodzieżowych organizacji ideowo-wychowawczych. Tekst pogadanki pierwszomajowej i materiał artystyczny w załączeniu.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr Ż. Kormanowa

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Nr O-16194/48.

Toruń, dnia 17 kwietnia 1948 r.
do wiadomości i wykonania.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Kubacki
Naczelnik Wydziału

Otrzymują:
Insp. Szkolne oraz Dyrekcje wszystkich szkół.

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 17 kwietnia 1948 r.
Nr O-16023/48.

Sprawa: **Święto 1 Maja.**

Nawiązując do pisma Kuratorium Nr. O-9289/47 z dnia 12 marca br. w sprawie udziału młodzieży szkolnej w ogólnych obchodach Święta 1 Maja należy porozumieć się z lokalnymi Komitetami 1-majowymi, z tym, że w odniesieniu do wszystkich szkół średnich zalecam, aby młodzież wzięła udział w pochodzie szkołami w następującym szyku: na przedzie poczty sztandarowe danej szkoły, ZWM, OM TUR,

Wici, ZMD, ZHP, Służby Polsce (w miejsce sztandarów mogą być transparenty), za nimi maszeruje młodzież zrzeszona w organizacjach ideowo - wychowawczych, w mundurkach. Jeżeli w szkole jest kilka wymienionych organizacyj — idą w ten sposób, że np. jedna czwórka ZWM, druga OM TUR, trzecia ZWM, czwarta Wici itd. naprzemian, lub też wymieszani razem. Za młodzieżą zorganizowaną idzie młodzież niezorganizowana, ew. niosąc hasła 1-majowe. Jeżeli w szkole jest zbyt mało członków organizacyj ideowo-wychowawczych, należy ich zwolnić od udziału w pochodzie w ramach szkoły, aby umożliwić im udział w ramach organizacji wraz z młodzieżą pozaszkolną. W pochodzie towarzyszą młodzieży dyrektor i wszyscy nauczyciele.

Dziatwa szkół powszechnych od klasy V względnie VI idzie też ze szkołą. Za sztandarem lub transparentem może iść drużyna harcerska, PCK i in. a następnie reszta młodzieży, pod opieką kierownika i nauczycieli.

Młodzież powinna umieć śpiewać Międzynarodówkę i Czerwony Sztandar oraz defilować (zwrot głowy w prawo).

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr Czesław Skoporoski

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne
i Dyrekcje szkół wszystkich typów.

---

1 załącznik.

1 MAJ

59 lat temu w roku 1889 na I Kongresie Międzynarodowego Stowarzyszenia Robotników zapadła uchwała corocznej masowej demonstracji robotniczej w dniu 1 maja, jako w dniu święta całego świata pracy. Co rok odtąd, w dniu 1 maja robotnicy wszystkich krajów porzucali pracę, wychodzili na ulicę, tworząc pochody i manifestując solidarnie przeciw wyzyskowi człowieka przez człowieka, przeciw niesprawiedliwości społecznej, nędzy i ciemnocie, w jaką egoistycznie bogacący się krzywdą robotników wielcy kapitaliści i uległe ich interesom rządy zapędzali klasę robotniczą.

W Polsce, w latach zaboru, obchody pierwszomajowe, obok swego społecznego charakteru miały także wydźwięk narodowy, stanowiąc nowy etap walki polskich mas ludowych z zaborcami. Świadczyły o tym liczne starcia manifestujących robotników z policją i wojskiem zaborców, traktujących ich wystąpienia jako „bunty" przeciw „prawowitej" władzy.

Pierwszy obchód majowy zorganizowany był w Polsce już w 1890 r., zgromadził on w naszej stolicy kilka tysięcy robotników pod czerwonymi sztandarami socjalizmu, następstwem jego były ostre represje ze strony władz carskich. Również i w następnych latach pierwszomajowe manifestacje robotników stanowiły częstokroć przełom w ich uświadomieniu i walce, okupywane przez masy demonstrujące, prześladowaniami, latami więzienia, zsyłki czy katorgi.

W dziejach 1 Maja w Polsce zapisały się szczególnie dobitnie niektóre daty, jak r. 1892 z krwawymi wypadkami w Łodzi, jak pamiętny 1905 r. w Warszawie, rok rewolucyjnych solidarnych wystąpień mas pracujących na całym terytorium państwa carów.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości po pierwszej wojnie światowej, nie zmienił się, mimo niezależności narodowej, mimo pozorów swobód demokratycznych, bojowy charakter Święta 1 Maja. Nadal pozostał on dla robotników dniem walki, symbolem krwawych zmagań z ciemiężącymi w dalszym ciągu ludzi pracy ustrojem kapitalistycznym, z wyzyskiem stosowanym zarówno przez polskich jak i obcych kapitalistów.

W 1928 roku, po dziesięciu latach niepodległości, 1 Maj splamiony został krwią robotniczą na ulicach Warszawy, Łodzi, Zagłębia, Zamościa i innych miast. Strzelano do demonstrujących, padali zabici i ranni. Również i przed samą wojną w 1938 r., gdy demonstracje pierwszomajowe wysunęły hasła walki z faszyzmem, obrony pokoju, żądania pracy i chleba, demonstranci powitani zostali salwą, skierowaną w ich piersi. Taka jest bohaterska tradycja Święta 1 Maja.

Gdy tego roku w dniu 1 Maja w zmienionych do gruntu warunkach, w Wolnej Polsce Ludowej, gdy ulice miast i miasteczek zapełnią się rzeszą ludzi pracy, gdy załopocą czerwone sztandary i tryumfalnie zabrzmią pieśni pierwszomajowe, święto majowe stanie się świętem całego narodu polskiego. Tę wielką zmianę, to przeobrażenie się dnia walki, dnia protestu ludzi wydziedziczonych i krzywdzonych w dzień triumfu, w dzień zwycięstwa i radości, przyniosły historyczne reformy społeczno-gospodarcze w Polsce, znoszące raz na zawsze główne źródła wyzysku człowieka przez człowieka, czyniące ludzi pracy faktycznymi gospodarzami naszego kraju. Nie ma już w społeczeństwie polskim obszarników i wielkich kapitalistów, zanika podział na wyzyskujących i wyzyskiwanych, nie ma klas społecznych, budujących swój dobrobyt na krzywdzie innych warstw. Dopiero teraz Nowa Polska, Polska Ludowa stała się Ojczyzną dla wszystkich swoich obywateli. Zarówno chłop, jak robotnik, jak i inteligent polski pracują dla siebie, dla własnego i dzieci swoich dobrobytu, dla dobrobytu i szczęścia całego narodu.

Święto 1 Maja jest Świętem Pracy.

W Polsce, wraz z przebudową stosunków gospodarczych i społecznych, zmienił się również stosunek do pracy. Z pogardzanej w dawnej Polsce szlacheckiej, uważanej za ciężki dopust za grzechy i karę boską, stała się praca dzisiaj, w świadomości mas, sprawą honoru

i czci człowieka, a dobrze spełniana jest najlepszą legitymacją wartości i przydatności społecznej danej jednostki. Wyzwolona z pęt wyzysku, jest dziś praca podstawą wszelkiej wartości, źródłem wszelkich dóbr, stanowi dźwignię postępu, motor rozwoju społeczeństwa.

Te nowe prawdy i idee przerodziły się już w potężny ruch masowy — w ruch współzawodnictwa pracy. W trwającym już 3 lata „wyścigu pracy" zwłaszcza młodzi robotnicy wielu fabryk i zakładów przemysłowych w Polsce starają się przez wielką pilność, szybkość i dokładność swej pracy przyczynić się jak najwydatniej do odbudowy kraju, do podniesienia jego dobrobytu.

Wraz z młodzieżą robotniczą cała młodzież polska winna, w miarę swych sił i możliwości, uczestniczyć w odbudowie kraju, założyć swą cegiełkę pod fundamenty wspólnego domu dla całego narodu, pod fundamenty Ludowej Ojczyzny.

1 Maja będzie przeglądem sił budowniczych nowej Polski, zestawi jak zawsze bilans podjętej pracy i jej wielkich osiągnięć.

Poz. 64

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY

Nr VI W-1007/48.
Obchód Święta Oświaty i Święta Zwycięstwa.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1948 r.

Tegoroczne Święto Oświaty, przypadające w dniach 2 do 4 maja, zorganizowane będzie pod hasłem walki z analfabetyzmem, tragiczną spuścizną naszej przeszłości.

W okresie Święta Oświaty wskazane jest, by młodzież szkolna wzięła jak najliczniejszy udział w zbiórce ulicznej organizowanej w dniach od 2 do 4 maja przez Komitety Społecznej Rady do Walki z Analfabetyzmem, instytucje społeczne i polityczne. Dochód z tej zbiórki przeznaczony będzie całkowicie na akcję walki z analfabetyzmem.

Pożądane jest również zorganizowanie w ciągu tych dni zbiórki książek i pomocy naukowych przez młodzież w celu późniejszego ofiarowania tych darów robotniczym świetlicom, instytucjom oświatowym TUR i TUL. W dniu 3 Maja, wolnym od nauki szkolnej, należy zorganizować przy szkołach pogadanki dla młodzieży, na których wykładowcy nauki o Polsce i świecie współczesnym, historii lub języka polskiego wyjaśnią znaczenie Święta Oświaty, doniosłość podjętej akcji walki z analfabetyzmem oraz w świetle tej akcji przedstawią postępowe tradycje i źródła połowiczności sformułowań i osiągnięć Konstytucji 3 Maja. W toku pogadanek należy uwzględnić nie przypadkowy zbieg kalendarzowy Święta Oświaty z naszą rocznicą narodową z dniem 3 Maja. Pamiątka pozytywnego wkładu Konstytucji Majowej do dziejów walki z krzywdą i przesądami nie może być piękniej uczczona aniżeli przez powiązanie daty rocznicowej z wielką akcją likwidowania analfabetyzmu, tego symbolu ciemnoty i zacofania, który tak tragicznie zaciążył na Rzeczypospolitej szlacheckiej, a któremu dziś Polska Ludowa wydaje zdecydowaną i ostateczną walkę. Dzień 3 Maja wolny od nauki szkolnej, winien być ponadto jak najlepiej wykorzystany dla zbiórki funduszów i książek, — wyniki której w sposób wydatny dopomogą w rozbudowaniu akcji zwalczania analfabetyzmu.

Wskazane jest również, aby w ciągu tych dni wszędzie, gdzie warunki na to pozwolą, artystyczne zespoły młodzieżowe obsłużyły świetlice robotnicze lub wiejskie domy ludowe.

W celu uczczenia przypadającego na dzień 9 maja Święta Zwycięstwa poleca się w ciągu tygodnia, poprzedzającego to święto, na lekcjach historii lub nauki o Polsce i świecie współczesnym, przekazać młodzieży w formie pogadanki informacje o genezie i przebiegu ostatniej wojny ze specjalnym uwzględnieniem decydującej o zwycięstwie nad hitlerowskimi Niemcami roli Armii Czerwonej i Wojska Polskiego.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr Ż. Kormanowa

Otrzymują:
Kuratoria Okr. Szkolnych.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

Dnia 20 kwietnia 1948 r.
Nr O-16418/48.
Sprawa: **Obchód Święta Oświaty i Święta Zwycięstwa.**

do wiadomości i wykonania.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr Czesław Skoporski

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne,
Dyrekcje szkół średnich ogólnokszt.,
szkół zawodowych wszystkich typów,
zakłady Kszt. Naucz.
oraz państwowe i społ. domy Dziecka
w Okręgu.

Poz. 65

Wojewódzki Komitet Obywatelski
Odbudowy m. st. Warszawy
w Bydgoszczy

L. dz. 707/39/48.
Warszawę buduje cały naród stałym, ofiarnym wysiłkiem!

Bydgoszcz, dnia 10 kwietnia 1948 r.

Do Ob. Kuratora Okręgu Szkolnego
w Toruniu

W okresie bieżącym młodzież szkolna na Pomorzu — samorzutnie organizuje zbiórki na

Odbudowę Warszawy. Spieszą na pomoc Warszawie uczniowie szkół wszelkiego typu, jednak na plan pierwszy wysuwa się młodzież szkół powszechnych.

Ostatnio wpłynęły następujące ofiary:

zł 390,— Szkoła Powszechna — Kruszyn Ciele
zł 1.383,— Szkoła Powszechna — Lipinki k. Jabłonowa,
zł 1,210,— Szkoła Powszechna — Boguszewo,
zł 230,— Szkoła Powszechna — Różniaty p. Kruszwica,
zł 630,— Szkoła Powszechna — Suhnowy p. Kruszwica,
zł 830,— Szkoła Powszechna — Niszczewice — Złotn.,
zł 200,— Szkoła Powszechna — Markowo p. Suchatówka,
zł 290,— Szkoła Powszechna — Brzozie Lubawskie,
zł 720,— Szkoła Powszechna — Rzadko Wola,
zł 260,— Szkoła Powszechna — Skoki,
zł 530,— Szkoła Powszechna — Kijaszkowo,
zł 203,— uczniowie III i IV kl. Szkoły Powsz. w Niewieścinie.

Pod adresem ostatnio wymienionych Ofiarodawców — Komitet Wykonawczy Naczelnej Rady Odbudowy Warszawy skierował pismo następującej treści:

„Komitet Wykonawczy NROW serdecznie dziękuje Wam za nadesłanie sumy 203,— jako składki na rzecz Odbudowy Warszawy.

Zniszczona Warszawa jest wdzięczna Wam za to, że pamiętacie o jej odbudowie. Jesteśmy pewni, że tych cegiełek dołożycie jeszcze wiele, a w przyszłości, gdy dorośniecie i przyjedziecie do nas, będziecie mieli świadomość, że w nowych jej, wspaniałych murach, mieszczą się również i Wasze cegiełki.

Jednocześnie prosimy Was, żebyście wszelkie dalsze składki przekazywali na konto Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy, Powiatowego Komitetu Odbudowy Warszawy w Świeciu, PKO — Bydgoszcz Nr VI-4761.

Przesyłamy w załączeniu kilka blankietów nadawczych, za pośrednictwem których należy przesyłać pieniądze, dowód wpłaty na sumę zł 203,— oraz ozdobne podziękowanie pamiątkowe.

Życzymy Wam, abyście wszyscy skończyli szkołę z wynikiem bardzo dobrym i wyrośli na dzielnych budowniczych całej Polski i jej Stolicy — Warszawy."

Do życzeń tych, a zwłaszcza do słów serdecznej podzięki dołącza się Wojewódzki Komitet kierując je nie tylko pod adresem młodzieży szkół wymienionych — ale także pod adresem szeregu szkół pozostałych, już od dawna dających liczne dowody pamięci o Warszawie.

Drogą sercu każdego Polaka Stolicę — polecamy dalszej, cennej pamięci Młodzieży i PT. Wychowawców.

Raczy Ob. Kurator wziąć pod uwagę możliwość umieszczenia treści niniejszego podziękowania w Dzienniku Urzędowym tamt. Kuratorium, — z nadmienieniem, że świadczenia na O. W. poszczególne szkoły winny wpłacać na konto w PKO właściwego terytorialnie Miejskiego lub Powiatowego Komitetu Obywatelskiego Odbudowy Warszawy. Miejscowe Komitety dostarczą na każde żądanie niebieskich blankietów nadawczych PKO.

Wpłaty na O. W. przyjmują także wszystkie Urzędu Skarbowe.

Pozwalamy sobie z góry podziękować najuprzejmiej Obywatelowi Kuratorowi za uczynienie zadość prośbie niniejszej.

Przewodniczący Woj. Kom.:
(—) Wojciech Wojewoda

Wojewoda Pomorski
Sekretarz Woj. Kom.:
(—) Władysław Wojciechowski

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 15 kwietnia 1948 r.
Nr 0-15851/48.

W sprawie zbiórki na odbudowę Warszawy.

Do Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw szkół i zakładów wychowawczych oraz ogółu Nauczycielstwa
w Okręgu

Powyższe podaję do wiadomości i wykorzystania w dalszej owocnej akcji zbiórkowej na odbudowę Warszawy.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr Czesław Skoporoski

Poz. 66

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 23 marca 1948 r.
Nr O. Gosp..-8579/48.

Zbiórka makulatury przez młodzież szkolną.

Do Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół i zakładów wychowawczych
w Okręgu

Nawiązując do okólnika Ministerstwa Oświaty z dnia 18 kwietnia 1947 r. Nr I. Plan. 6086/47 oraz w ślad za pismem Kuratorium z dnia 28. IV. 1947 r. Nr O-13992/47 (Dz. Urz. K. O. S. Pom. nr 6, poz. 142) i w myśl uzgodnienia sprawy z Centralą Odpadków Użytkowych w Bydgoszczy Kuratorium zachęca Kierownictwa i Dyrekcje wszystkich szkół w Okręgu do podjęcia akcji zbierania odpadków mających zastosowanie w przemyśle

W szczególności chodzi tu o zbiórkę makulatury, którą powiatowe placówki C. O. U. przyjmować będą w każdej ilości płacąc po 5 zł za kg. Ponieważ zbiórka makulatury nie powinna nastręczyć żadnej trudności, więc na pewno po odpowiednim pouczeniu młodzieży stanie się popularną na terenie większości szkół. Gdyby jakaś szkoła zapoczątkowała zbiórkę kości, szmat lub złomu szklanego, to otrzyma za szmaty 10 zł, za kości 5—6 zł i za szkło 1½ do 2 zł za kilogram.

Centrala Odpadków Użytkowych w Bydgoszczy wyda swym placówkom powiatowym w Okręgu zarządzenie, aby nawiązały ścisły kontakt z Inspektoratami Szkolnymi, a nawet poszczególnymi szkołami, celem ułatwienia odbioru zebranych odpadków. Ponadto C.O.U. dostarczy Inspektoratom i szkołom potrzebny materiał propagandowy.

Aby nadać powyższej akcji najbardziej popularną formę, proponuje się zbiórkę pod hasłem „Radioaparat w każdej szkole".

Młodzież może dojść tą drogą do kupna aparatu radiowego, tym bardziej, że jeszcze duże ilości książek niemieckich, kartonów itp. odpadków marnuje się bezużytecznie.

Naczelnik Wydziału

(—) Stanisław Kubacki

Poz. 67

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Nr. III — 10513/48

**W sprawie miesięcznika
pt. Materiały Świetlicowe"**

Toruń, dnia 15 kwietnia 1948 r.

Dyrekcje Państw. i Publ. Szkół Zawodowych, Państw. Średnich Szkół Ogólnokształcących i Zakładów K. N.

Pismem z dnia 9 marca 1948 r. nr II KN — 1132/48 Ministerstwo Oświaty zawiadomiło, że Wydział Oświatowo-Kulturalny przy Zarządzie Głównym Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Warszawie w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty rozesłał szkołom nr 1 i nr 2 miesięcznik pt. „Materiały Świetlicowe". Kuratorium prześle szkołom przy poczcie urzędowej nr 3 w. wspomnianego miesięcznika, natomiast dalsze numery „Materiałów Świetlicowych" zgodnie z powyższym pismem Ministerstwa Kuratorium zaleca prenumerować we własnym zakresie.

Naczelnik Wydziału

(—) Fl. Kozanecki

Poz. 68

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Nr. O. Gosp. — 15225/48

**W sprawie zbiórki złomu
oraz akcji kontrolnej w gospodarce żelazem i stalą**

Toruń, dnia 17 kwietnia 1948 r.

Do Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół i zakładów wychowawczych w Okręgu.

Nawiązując do okólnika Ministerstwa Oświaty z dnia 18. IX. 1947 r. nr VI W — 2388/47 w sprawie zbiórki złomu żelaznego (Dz. Urzęd. Kuratorium O. S. Pom. z dnia 15. X. 1947 r. nr 11, poz. 284), polecam, aby młodzież szkolna również w bieżącym sezonie brała udział w przeprowadzanej akcji zbiórkowej złomu. Warunki i sposoby zbywania zebranego złomu pozostają bez zmian.

Dodatnie wyniki akcji zbiórkowej ułatwią Państwu przeprowadzenie planowej gospodarki żelazem i stalą, których w obecnej dobie odbudowy kraju potrzebujemy w wielkich ilościach.

W związku z nadmiernym zapotrzebowaniem tych surowców zaistniała konieczność wprowadzenia specjalnej akcji kontrolnej w gospodarce żelazem i stalą.

Akcję tę na podstawie obowiązujących zarządzeń przeprowadzać będzie Centrala Żelaza i Stali w Katowicach.

Na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 8. IV. 1948 r. nr I Plan — 7306/48 polecam udzielać kontrolerom w/w Centrali jak najdalej idącej pomocy i informacji w szczególności dopuszczenia ich do urządzeń wytwórczych, obiektów inwestowanych oraz szkolnych magazynów stali i żelaza.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr Czesław Skoporski

Poz. 69

ORGANIZACJA OKRĘGOWEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ DLA URZĘDNIKÓW I NIŻSZYCH FUNKCJONARIUSZÓW PAŃSTWOWYCH PRZY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO W TORUNIU

Na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. o komisjach dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym (Dz. U. R. P. nr 92, poz. 790) Minister Oświaty zarządzeniem z dnia 8 kwietnia 1948 r. nr I — Pers. — 6216/48 odwołał skład Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych, powołany pismem z dnia 30 lipca 1945 nr I P 2286/45 N i równocześnie powołał nową Komisję w następującym składzie:

Przewodniczący: Stanisław Kubacki, naczelnik wydziału.

Członkowie:
1) Wesołowicz Józef, naczelnik wydziału,
2) Dr Sperczyński Władysław, nacz. wydziału,
3) Leibrandt Zygmunt, kier. oddz. personaln.,
4) Wyrwiński Marceli, okręg. wizytator szkół,
5) Burzyński Stanisław, okręg. wizytator szkół,
6) Kazała Franciszek, okręg. wizytator szkół,
7) Laskowska Irena, okręgowy wizytator szkół,
8) Orszt Henryk, okręgowy wizytator szkół,
9) Błachowiak Teodor, okręg. wizytator szkół,
10) Kucewicz Michał, kier. oddz. finansowego,
11) Nowak Marian, inspekt. szk. w Wyrzysku,
12) Kutyło Stanisław, insp. szk. we Włocławku,
13) Kochanowska Wanda, referendarz,
14) Daab Zygmunt, sekretarz rachunkowy,
15) Kornecka Alina, starszy rejestrator,
16) Cyran Mieczysław, woźny.

Poz. 70

W SPRAWIE OGÓLNOPOLSKIEJ LIGI DO WALKI Z RASIZMEM ORAZ MIESIĘCZNIKA „PRAWO CZŁOWIEKA"

Powstała w roku 1946 Liga do Walki z Rasizmem ma za zadanie prowadzić walkę z wszelkimi przejawami teorii rasistowskich, a tym samym walkę o prawo i godność człowieka bez względu na rasę, pochodzenie i religię drogą budzenia życzliwości wzajemnej między ludźmi, współdziałając najściślej z analogicznymi akcjami społecznymi w skali krajowej i międzynarodowej.

W myśl tych założeń działalność Ligi koncentruje się na prowadzeniu akcji wychowawczej, głównie wśród młodzieży, oddziaływaniu na środowiska ludzi starszych, prowadzeniu akcji propagandowo-badawczej oraz tworzeniu lub współdziałaniu przy powstawaniu funduszów specjalnych, instytutów, ośrodków szkoleniowych, doświadczalnych, organizowaniu zjazdów, kongresów i kursów.

W ciągu ostatniego roku Liga do Walki z Rasizmem objęła swymi pracami prawie cały teren Rzeczypospolitej montując we wszystkich miastach wojewódzkich Okręgi, a w innych miejscowościach owocnie pracujące odpowiednie placówki terenowe. Placówki te skupiają cały aktyw społeczny złożony z przedstawicieli partii politycznych, nauczycielstwa, związków zawodowych, spółdzielczości itp.

Jednocześnie zainicjowano masową akcję odczytową za pośrednictwem istniejących organizacji społecznych, politycznych oraz we własnym zakresie. Dobrze zapowiada się również akcja bezpośredniego docierania do młodzieży szkolnej i pozaszkolnej przy pomocy stałego instruowania kadr nauczycielskich oraz oddziaływania za pośrednictwem żywego słowa, radia, filmu i druku.

Ważnym elementem powyższej działalności jest wznowiony ostatnio miesięcznik „Prawo Człowieka". Zadaniem tego wydawnictwa jest szerzenie ideałów Ligi w formie publicystyczno-literackiej, dostępnej dla szerokiego grona czytelników.

Dokonany w ciągu minionego roku szybki rozrost Ligi do Walki z Rasizmem jest dowodem, że pismo tego typu jest u nas potrzebne, zwłaszcza obecnie, gdy walka o wyzwolenie człowieka od krępujących jego rozwój przesądów zdaje się wchodzić w stadium decydujące.

Podając powyższe do wiadomości na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 2 kwietnia 1948 r. nr VI W — 903/48 Kuratorium poleca Dyrekcjom i Kierownictwom szkół jak najściślejsze kontaktowanie i współpracę z miejscowymi placówkami Ligi do Walki z Rasizmem.

Równocześnie Kuratorium zaleca prenumerowanie dla bibliotek wyżej zorganizowanych szkół podstawowych, szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli wydawanego przez Ligę czasopisma pt. „Prawo Człowieka". — (Nr O. — 13962/48).

Poz. 71

W SPRAWIE EGZAMINU KANDYDATÓW NA STANOWISKA I i II KATEGORII W PAŃSTWOWEJ SŁUŻBIE BIBLIOTECZNEJ

Na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 18 lutego 1948 r. nr NDB — 552/48 Kuratorium komunikuje, iż egzamin kandydatów na stanowiska I i II kategorii w państwowej służbie bibliotecznej w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. nr 36, poz. 294 i 295) — odbędzie się w Warszawie w terminie jesiennym 21—23 października 1948 r.

Podania o dopuszczenie do egzaminu wnosić należy w drodze służbowej do Ministerstwa Oświaty do dnia 10 września 1948 r.

Egzamin jest piśmienny i ustny. Szczegółowe wymagania podają §§ 9 i 10 wymienionych rozporządzeń (przedruk w „Przeglądzie Bibliotecznym" R. 4 1930, s. 241—250). (Nr Bibl. — 10044/48).

Poz. 72

WYJAŚNIENIE W SPRAWIE URLOPÓW WAKACYJNYCH DLA NAUCZYCIELI ZAWODU

Doszło do wiadomości Ministerstwa Oświaty, że niektóre dyrekcje szkół zawodowych skracają nauczycielom zawodu (instruktorom) urlop wakacyjny do jednego miesiąca, interpretując niekorzystnie przepis pragmatyki nauczycielskiej o obowiązku pracy nauczycieli w okresie wakacyjnym.

W myśl postanowień art. 42 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. nr 104/1932 r., poz. 873) nauczyciele, z wyjątkiem dyrektorów i kierowników, mają prawo podczas feryj szkolnych oddalić się z miejsca zamieszkania, o ile nie przeszkadzają temu szczególne obowiązki, jako to: zastępstwo dyrektora lub kierownika, odbywanie egzaminów itp.

Skracanie feryj szkolnych nauczycielom zawodu do jednego miesiąca, o ile jest podykto-

wane przepisem wyżej cytowanego artykułu pragmatyki nauczycielskiej, nie znajduje uzasadnienia. Mają oni prawo po całkowitym uporządkowaniu i zabezpieczeniu narzędzi i maszyn warsztatowych podczas feryj szkolnych oddalić się z miejsca zamieszkania.

Z urlopu winni powrócić w takim czasie, by zdążyli przygotować warsztaty do nauki z początkiem roku szkolnego.

Powyższe wyjaśnienia nie odnoszą się do nauczycieli pracujących w szkołach o normalnej nauce w okresie feryj letnich.

(Nr O Pers. — 14238/48).

Poz. 73

WYJAŚNIENIE W SPRAWIE POŚMIERTNEGO PO ZMARŁYCH PRACOWNIKACH KONTRAKTOWYCH

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 19. VI. 1947 r. nr D. III — 4570/2/2/47 i z dnia 8. III. 1948 r. nr D. III — 12104/2/2/48 wyjaśniło, iż zwrot kosztów pogrzebu przewidziany w art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. X. 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. nr 86, poz. 663) przysługuje również osobie, która poniosła koszty pogrzebu kontraktowego funkcjonariusza państwowego, kontraktowego profesora szkoły akademickiej i wyższej zawodowej zajętego w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin, kontraktowej siły pomocniczej w szkole akademickiej lub zawodowej i kontraktowego nauczyciela szkoły publicznej lub państwowej zajętego co najmniej w wymiarze 14 godzin tygodniowo.

W powołanych pismach jednocześnie wyjaśniono, że udzielenie zapomogi pośmiertnej przez ubezpieczalnię społeczną na zasadzie art. 108 ustawy z dnia 28. III. 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 396) nie stanowi przeszkody do przyznawania kosztów pogrzebu na podstawie art. 20 cyt. wyżej rozp. Prez. Rzeczyp. z dnia 28. X. 1933 r. tak w odniesieniu do pracowników mianowanych jak i wyżej wymienionych pracowników kontraktowych.

(Nr O. Pers. — 12876/48).

Poz. 74

W SPRAWIE BLANKIETÓW ŚWIADECTW SZKOLNYCH

W związku ze zbliżającym się okresem rozprowadzania blankietów świadectw do szkół Kuratorium przypomina, że zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Oświaty z dnia 22 czerwca 1946 r. (G. M. Praw. — 1893/46) w sprawie blankietów świadectw szkolnych, legitymacyj uczniowskich i innych druków (Dz. Urz. Kurat. O. S. P. nr 11, poz. 200 z 1946 r.) blankiety świadectw szkolnych są drukiem ścisłego zarachowania i każde zapotrzebowanie dla szkoły podstawowej musi być potwierdzone przez Inspektorat Szkolny, zaś dla innych szkół przez Kuratorium. (Nr O — 16168/48).

Poz. 75

W SPRAWIE ZAŚWIADCZEŃ O UKOŃCZENIU NAUKI W KOMPLETACH TAJNEGO NAUCZANIA

Komisja Weryfikacyjna Tajnego Nauczania przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu komunikuje, że kończy swą działalność z dniem 30 czerwca 1948 r.

Zaświadczenia o ukończeniu nauki w kompletach tajnego nauczania składane po tym terminie nie będą weryfikowane.

Przewodniczący Komisji

(—) Stefan Żytko

Poz. 76

KONKURSY NA STANOWISKA KIEROWNIKÓW PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego ogłasza niniejszym konkursy na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

1. Publ. Szkoła Powszechna w Zbrachlinie o 7 nauczycielach, pow. aleksandrowski (nieszawski), bez mieszkania i ziemi.
2. Publ. Szkoła Powszechna w Linówcu o 3 nauczycielach, pow. chełmiński, mieszkanie służbowe i 0,5 ha ziemi.
3. Publiczna Szkoła Powszechna w Pniewitem o 3 nauczycielach, pow. chełmiński, mieszkanie służbowe i 4,75 ha ziemi.
4. Publ. Szkoła Powszechna w Wielu o 5 nauczycielach, pow. chojnicki, mieszkanie służbowe i 1,5 ha ziemi.
5. Publ. Szkoła Powszechna nr 2 w Gniewkowie o 8 nauczycielach, pow. inowrocławski, mieszkanie służbowe i 4 ha ziemi.
6. Publ. Szkoła Powszechna w Lisewie Kościelnym o 4 nauczycielach, pow. inowrocławski, mieszkanie służbowe i 1.75 ha ziemi.
7. Publ. Szkoła Powszechna w Bobrownikach o 5 nauczycielach, pow. lipnowski, mieszkanie służbowe i 2,3 ha ziemi.
8. Publ. Szkoła Powszechna w Czernikowie o 8 nauczycielach, pow. lipnowski, mieszkanie służbowe i 5 ha ziemi.
9. Publ. Szkoła Powszechna w Krotoszynie o 2 nauczycielach, pow. szubiński, mieszkanie służbowe i 1,75 ha ziemi.
10. Publ. Szkoła Powszechna w Sipiorach o 3 nauczycielach, pow. szubiński, mieszkanie służbowe i 2 ha ziemi.
11. Publ. Szkoła Powszechna w Turze o 3 nauczycielach, pow. szubiński, mieszkanie służbowe i 1 ha ziemi.
12. Publ. Szkoła Powszechna nr 1 w Toruniu o 16 nauczycielach, bez mieszkania i ziemi.
13. Publ. Szkoła Powszechna nr 9 w Toruniu o 15 nauczycielach, bez mieszkania i ziemi.
14. Publ. Szkoła Powszechna nr 16 w Toruniu o 10 nauczycielach, bez mieszkania i ziemi.

15. Publ. Szkoła Powszechna nr 1 w Chełmży o 17 nauczycielach, pow. toruński, bez mieszkania i ziemi.
16. Publ. Szkoła Powszechna w Otłoczynie o 2 nauczycielach, pow. toruński, mieszkanie służbowe i 2 ha ziemi.
17. Publ. Szkoła Powszechna w Choceniu o 9 nauczycielach, pow. włocławski, mieszkanie służbowe i 2 ha ziemi.
18. Publ. Szkoła Powszechna w Lubieniu o 12 nauczycielach, pow. włocławski, nie ma mieszkania służbowego, 2 ha ziemi.
19. Publiczna Szkoła Powszechna w Przedczu o 11 nauczycielach, pow. włocławski, bez mieszkania i ziemi.
20. Publiczna Szkoła Powszechna w Śmiłowicach o 7 nauczycielach, pow. włocławski, mieszkanie służbowe i 2 ha ziemi.

Podania, należycie udokumentowane, należy składać drogą służbową do Kuratorium w przeciągu 4 tygodni od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia. — (Nr I — 16591/48).

Poz. 77

OGŁOSZENIA

Unieważnia się zagubioną legitymację szkolną nr 408 wystawioną przez II Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Król. Jadwigi w Toruniu na nazwisko Jadwiga Godzielińska, uczennica kl. I lic.

Unieważnia się zagubioną legitymację szkolny wystawioną przez Państwowe Liceum Agrotechniczne w Bydgoszczy na nazwisko Irena Strusiewiczówna na rok szk. 1947/48.

Zgubiono w dniu 2. 2. 1948 r. okrągłą pieczęć z Godłem Państwa i napisem w otoku: Publiczna Szkoła Powszechna w Wolnem. Wymienioną pieczęć unieważnia się. (Nr I — 12053/48).

Część nieurzędowa

Poz. 78

PRZEMÓWIENIE KURATORA OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO, DR CZESŁAWA SKOPOWSKIEGO NA NADZWYCZAJNYM OKRĘGOWYM ZJEŹDZIE ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W TORUNIU W DNIU 17 KWIETNIA 1948 r.

Witam Was, Koleżanki i Koledzy, jako mężów zaufania siedmiotysięcznej rzeszy nauczycielstwa pomorskiego i życzę Zjazdowi, by owocnie obradował ku pożytkowi i chwale zawodu nauczycielskiego. Z podziwem i głęboką radością obserwuję Wasz potężny, łamiący wszelkie przeszkody wysiłek, w pracy szkolnej i pozaszkolnej. W okresie budowy ludowego państwa tworzycie niezbędne ogniwo kształtującej się rzeczywistości państwowej i społecznej. Działalność swoją opieracie na głębokim zrozumieniu przemian, jakie nastąpiły w życiu narodu, a których wyrazem są reformy, zmierzające do ugruntowania demokracji ludowej. Rozumowo i uczuciowo związani z myślą rewolucyjną wytwarzacie u wychowanków pozytywną i dynamiczną postawę do życia, wychowujecie ich w duchu realistycznej romantyki pracy, na pracowników i bojowników wolnej, silnej i szczęśliwej Polski. Uczycie ją walczyć o postęp, o wyzwolenie człowieka z pęt przesądów i dogmatów, przybierających postać kultu dla wszelkiego rodzaju zwietrzałych mitów i fałszów, tworzonych w ciągu dziejów w duchu interesu klasowego warstw posiadających, zaciemniających jasność myśli, sprzecznych z zasadami naukowego myślenia. Roztaczacie przed młodzieżą wizję Polski uprzemysłowionej, bogatej, sprawiedliwej, gdzie nie ma ludzi duchem ubogich, gdzie jest równy start dla wszystkich bez względu na płeć, rasę, wyznanie, pochodzenie, zamożność i miejsce zamieszkania, gdzie przy wysokiej kulturze z radością realizuje się nową rzeczywistość bez ucisku, wyzysku, ciemnoty, kołtuństwa i wstecznictwa. Przygotowujecie rzetelnych, mądrych, uspołecznionych, produktywnych obywateli demokratów, związanych poczuciem solidarności wszystkich ludzi miłujących postęp i pokój. Krzewicie kult wiedzy, nauki i oświaty jako niezwalczonych broni w walce o wyzwolenie człowieka, o pełne wyzwolenie warstw ludowych. Wyrabiając skłonność do usilnej pracy nad coraz większym doskonaleniem życia, wpajacie wiarę w przyszłość i stały postęp ludzkości. Zespoleni z całokształtem ruchu robotniczego budujecie państwo sprawiedliwości społecznej. Przeżywacie wraz z chłopem i robotnikiem chwile powszechnej pogody, pełnej, jasnej, słonecznej radości, tryskającej z wielkiego zbiorowego rozmachu.

Życzę Wam byście zakładali fundamenty pod nowy gmach życia na gruzach starego porządku rzeczy, by Was nigdy nie opuszczał entuzjazm, byście wysoko trzymali sztandar zawodu, byście przepojeni nadzieją na wielkie triumfy twórczości ludzkiej byli nieugiętymi ludźmi czynu, twórcami przyszłości.

Mam nadzieję, że nauczycielstwo pomorskie przepojone gorącą miłością ojczyzny, nadąży za marszem historii jako awangarda demokracji, że krew przelana za niepodległość i socjalizm nie pójdzie na marne. Wierzę, że potraficie przyśpieszyć tempo przemian kulturalno-oświatowych, tak, aby nadążyły one za przeobrażeniami w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym. Wierzę, że orężem myśli, wiedzy i nauki umocnicie osiągnięcia, zdobyte wal-

ką żołnierza oraz znojnym trudem chłopa i robotnika. Wierzę, że posiadacie dość silnej woli, aby pracować z zapałem, a poczucie sukcesów będzie bodźcem do dalszych Waszych wysiłków, bo mówiąc za Znanieckim „Nauczyciel dzisiejszy ma przed sobą zadania bez porównania ważniejsze niż polityk, prawodawca, reformator społeczny, finansista, przemysłowiec, niż ktokolwiek w obecnym społeczeństwie. On jest — a raczej powinien być — główną sprężyną jednej z najradykalniejszych przemian społecznych, jakie znają dzieje, wodzem pokojowej rewolucji kulturalnej. Na nim leży cała odpowiedzialność za przyszłość naszego świata".

Poz. 79

STOSUNKI GOSPODARCZE POLSKO-RADZIECKIE W LATACH 1944-1948*)

Lata między pierwszą a drugą wojną światową charakteryzuje w Polsce wrogość czynników rządzących do ZSRR. Polityka gospodarcza naszego państwa żywo odźwierciedlała te tendencje i jako wynik tych nastrojów była zaprzeczeniem zdrowego rozsądku i zrozumienia interesów narodowych.

Wyeliminowanie ZSRR z liczby naszych partnerów handlowych w okresie 1920-1939, ograniczenie wzajemnych stosunków handlowych do sumy kilkudziesięciu milionów złotych po stronie zarówno importu jak eksportu, co stanowiło mniej niż 2 proc. obrotów handlowych Polski, przy jednoczesnym rozszerzeniu obrotów z hitlerowskimi Niemcami do prawie 30 proc. naszego całego handlu zagranicznego, było wyraźnym i zdecydowanym pogwałceniem naturalnych potrzeb i wymagań naszej ekonomiki narodowej. Ta walka szkodliwej polityki przeciwko naturalnym prawom historii i geografii, z góry skazana była na niepowodzenie.

Dziś, gdy błędy lat minionych są naprawione, gdy tryumfuje zdrowy rozsądek, możemy dopiero zdać sobie sprawę z korzyści tego stanu rzeczy dla nas płynących.

Ogromny, chłonny rynek ZSRR był, jest i będzie w przyszłości naszym naturalnym i głównym partnerem handlowym.

W ZSRR znajdują się surowce niezbędne dla normalnego funkcjonowania naszej gospodarki państwowej, w ZSRR znajdują się odbiorcy dla wytworów naszego przemysłu tekstylnego, węglowego, maszynowego, cementowego itd.

Stosunki gospodarcze między ZSRR a Polską Odrodzoną rozpoczynają się w dniu 20 października roku 1944, gdy w Lublinie, na podstawie pełnomocnictwa Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego — Edward Osóbka - Morawski podpisał w imieniu Polski pierwszą umowę z ZSRR, będącą jednocześnie pierwszą umową międzypaństwową Polski Demokratycznej.

Umowa ta, zwana oficjalnie „Porozumieniem o dostawach towarów i o warunkach rozrachunków między Rządem ZSRR i Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego", podpisana w chwili, gdy ziemie polskie na zachód od Wisły znajdowały się jeszcze w rękach niemieckich, jest pierwszym, symbolicznym niejako wyrazem nowej epoki współżycia dwóch bratnich narodów słowiańskich, jest wyrazem tryumfu sprawiedliwości historycznej i rozsądku nad błędami i przesądami lat minionych.

W 1-szym artykule „Porozumienia" październikowego czytamy: „Rząd ZSRR zgadza się dostawić PKWN w przeciągu października — listopada 1944 r. na zasadach krótkoterminowego kredytu bezprocentowego, następujące towary na ogólną sumę 105 milionów złotych: węgiel, naftę, ropę motorową, mąkę żytnią i pszenną, bawełnę, mydło, sól, zapałki, herbatę, nici, samochody, otrzymując w zamian za nie: cukier, spirytus, len, cement i jęczmień browarny".

Wystarczy jeden rzut oka na powyższe „Porozumienie", aby zrozumieć jego istotną doniosłość i cel, przy uwzględnieniu ówczesnych warunków geograficznych i politycznych, w jakich znajdował się PKWN pamiętnej jesieni 1944 r.

Kredyt bezprocentowy, szybkie tempo dostaw, szeroki wachlarz towarów o zasadniczym znaczeniu dla odbudowującej się państwowości polskiej — oto główne cechy „Porozumienia". Już w tej pierwszej, zawartej przez PKWN umowie ze Związkiem Radzieckim widzimy pewne rysy charakterystyczne, które uwypuklone zostaną w późniejszych umowach, osiągając swój punkt szczytowy w Umowie z dnia 16 stycznia br., — a mianowicie zaopatrzenie nas w surowce takie jak: nafta, bawełna, zboże.

Umowę z dnia 7 lipca 1945 r. uważać możemy za pierwszą umowę, zawartą z ZSRR przez Polskę w warunkach normalnych, w chwili, gdy działania wojenne zostały zakończone i gdy granice Polski w oparciu o Nysę i Odrę były sprawą przesądzoną.

Nowa struktura geograficzna i gospodarcza Polski Odrodzonej, przekształcająca nasz kraj z kraju rolniczo - przemysłowego na przemysłowo - rolniczy, znalazła swój pełny wyraz w tej Umowie.

Węgiel, koks, żelazo, stal, cement, tkaniny bawełniane, tkaniny wełniane, szkło okienne — oto obraz naszego eksportu, potwierdzającego przemysłowy charakter Odrodzonej Polski.

Rudy żelazne, chromowe, manganowe, aluminium, platyna, benzyna samochodowa i lotnicza, nafta, oleje smarowe, wełna, bawełna, pszenica, żyto, celuloza — oto nasz import, stanowiący jeszcze jeden niechybny dowód zaszłych w naszej strukturze gospodarczej przemian.

Następna Umowa, z dnia 12 kwietnia 1946 r., przewidująca łączną sumę obrotów po oby-

*) Tekst nadesłany przy piśmie Min. Ośw. z dnia 13. IV. 1948 r. Nr VI W-858/48.

dwóch stronach na 160 milionów, jest dalszym krokiem naprzód w kierunku zacieśnienia współpracy gospodarczej.

I znowu produkty, stanowiące podstawę naszego eksportu są żywym dowodem uprzemysłowienia kraju, pozycje importu dowodzą z kolei ogromnych możliwości radzieckich zaopatrywania nas w brakujące surowce.

Umowa z sierpnia 1947 roku, z ważnością do marca br. wprowadza nowe pozycje do naszego eksportu, w postaci chemikalii, jak soda kaustyczna, soda kalcynowana, naftalen, litopon, siarka gazowa, zwiększając jednocześnie obroty zarówno po stronie importu jak i eksportu do ZSRR.

W miesiącu marcu 1947 r. Polska otrzymuje od Związku Radzieckiego pożyczkę w złocie, dzięki której mogła przeprowadzać szeregi posunięć o charakterze finansowo - skarbowym, umacniającym walutę, umożliwiając w ten sposób racjonalną działalność kredytową wewnątrz kraju i pozwalając na dokonanie niezbędnych rozliczeń z zagranicą, powstałych w rezultacie naszego obrotu handlowego i konieczności dokonywania zakupów szeregu artykułów inwestycyjnych i przemysłowych.

W sierpniu 1947 r. Polska zawiera dodatkową umowę o dostawę 300.000 ton zboża ze Zw. Radzieckiego. Zboże to, które w ciągu bardzo krótkiego czasu po podpisaniu umowy zaczęło przybywać do Polski, umożliwiło zwycięskie pokonanie trudności aprowizacyjnych, wynikłych na skutek przerwania dostaw UNRRA i niedoboru własnych zbiorów w r. 1947. Umowa powyższa umożliwiła przebycie ciężkiego okresu bez konieczności stosowania drastycznych środków oszczędnościowych i dała narodowi polskiemu, pracującemu nad realizacją 3-letniego planu odbudowy gospodarczej, możność niezakłóconego rozwijania twórczego wysiłku.

Rok 1947 kończy pierwszy okres stosunków gospodarczych polsko - radzieckich. W okresie tym organizm gospodarczy Polski krzepnie i rozwija się. Handel zagraniczny nabiera rozmachu zarówno pod względem ilości towarów, zróżniczkowania ich, jak i co do zasięgu krajów całego świata, z którymi nawiązano stosunki handlowe. Polska staje się coraz poważniejszym partnerem na rynkach świata, jako eksporter węgla i innych towarów. Równocześnie obserwujemy zjawisko, które świadczy o zdrowym i naturalnym podłożu stosunków gospodarczych między Polską a Związkiem Radzieckim. Rośnie wzajemna wymiana towarowa, obejmuje coraz to nowe pozycje importowe i eksportowe, plany gospodarcze obu krajów układa się z uwzględnieniem wzajemnych dostaw w sposób coraz bardziej racjonalny. Równocześnie widzimy poza obrotem towarowym udzieloną Polsce przez Związek Radziecki pomoc dla naszego skarbu, w postaci pożyczki złota oraz pomoc żywnościową, w postaci kredytowania dostaw zboża.

Praktyka ubiegłych 3 lat wykazała jeszcze jedno zjawisko. Okazało się, że umowy handlowe polsko-radzieckie wykonywane są wzorowo pod względem sprawności. Na czym to polega?

Jak wiadomo, umowa handlowa przewiduje, że jedno państwo zobowiązuje się udzielić pozwoleń na wywóz pewnych ilości jakiegoś towaru do drugiego kraju, w zamian za co drugie państwo przyrzeka wydanie zezwoleń na wywóz określonych ilości innych towarów ze swego kraju. Otóż, jeżeli wszystkie towary, przewidziane w umowie handlowej zostaną we właściwym czasie dostarczone jednemu państwu przez drugie, to mówi się, że umowa została wykonana w 100%. W ubiegłym okresie okazało się, że na skutek różnych okoliczności, wykonanie umowy nigdy nie było całkowite. Jedynie umowy polsko - radzieckie były wykonywane prawie w 100%.

Nie od razu osiągnięto takie rezultaty. Trzeba było pokonać wiele trudności, zorganizować mechanizm eksportu i importu oraz zapewnić sprawne funkcjonowanie transportu. Piętrzące się przed zniszczonymi wojną krajami trudności, zostały zwycięsko pokonane.

Obok tych trudności, spowodowanych warunkami powojennymi, spotykaliśmy rozmyślne szkodzenie sprawie współpracy gospodarczej polsko - radzieckiej tych wszystkich elementów, które nie chciały dopuścić do przyjaźni dwóch narodów słowiańskich.

Wszyscy pamiętamy rozsiewane pogłoski o tym, że Polska wysyła węgiel do Związku Radzieckiego za śmiesznie niską cenę, która w praktyce równa się oddawaniu go za darmo. Było to świadome, perfidne kłamstwo, polegające na przemilczeniu faktu, że sprzedając węgiel Związkowi Radzieckiemu po cenach znacznie niższych od cen płaconych na rynkach światowych, Polska otrzymywała ze Związku Radzieckiego rudy metali, bawełnę, naftę i benzynę oraz inne surowce po cenach, które były o tyle samo niższe od cen światowych, o ile to miało miejsce z węglem. W ten sposób, zapłata za węgiel była raczej tylko symbolicznym faktem, a w zasadzie za węgiel otrzymywaliśmy dla naszego przemysłu potrzebne surowce, w proporcji odpowiadającej jego prawdziwej wartości.

Pamiętamy również krokodyle łzy, wylewane nad rzekomym wyzyskiem polskich fabryk włókienniczych w Łodzi, dokąd miała być przysyłana bawełna ze Związku Radzieckiego, o której mówiono, że jest przeznaczona dla Polski, gdy tymczasem po przerobieniu jej na gotowe towary, miała być z powrotem odsyłana do Zw. Radzieckiego. Znowu świadome kłamstwo, przeinaczające perfidnie rzeczywistość. Jak wygląda prawda. W fabrykach łódzkich przerabia się bawełnę radziecką w ilości odpowiadającej kilkunastu procentom importowanej ilości bawełny do Polski w ramach tzw. „obrotu uszlachet-

niającego" między obu krajami. Polega to na tym, że Związek Radziecki przesyła swoją bawełnę do przeróbki w fabrykach polskich, za co Polska otrzymuje zapłatę w postaci dostaw bawełny w ramach przewidzianego importu. Czynny obrót uszlachetniający, jest jedną z najbardziej korzystnych form handlu zagranicznego. Jest to nic innego jak eksport pracy naszego robotnika i pracy maszyn, a więc eksport, przynoszący największe korzyści i o który ubiegają się wszystkie państwa na świecie. Równocześnie jest to forma pomocy, jaką dobrze postawiony polski przemysł włókienniczy służy przemysłowi radzieckiemu. Tylko kompletna ignorancja gospodarcza i zła wola, negująca nasz wysiłek i osiągnięte rezultaty w zakresie odbudowy gospodarczej kraju, może dopatrywać się braku korzyści dla Polski i Związku Radzieckiego w „obrocie uszlachetniającym".

Nowy etap wzajemnych stosunków gospodarczych, opartych na długofalowym porozumieniu, daleko wykraczającym poza ramy normalnych stosunków umownych między dwoma państwami, bierze swój początek z dniem 26 stycznia br.

Umowy gospodarcze ze stycznia br. uznane zostały nie tylko przez naród polski, ale i świat cały, jako wydarzenie o pierwszorzędnym znaczeniu historycznym.

Aby móc w pełni zrozumieć i docenić doniosłość tych układów dla Polski, należy zdać sobie dokładnie sprawę z sytuacji politycznej i gospodarczej, w jakiej znalazł się nasz kraj w drugiej połowie roku 1947.

Zdana na własne siły przez zahamowanie dopływu pomocy w ramach UNRRA, działając następnie w imię swej niezależności gospodarczej i politycznej oraz potępiając wszelką akcję mocarstw zachodnich, na niekorzyść krajów, zniszczonych przez agresora — Polska uważała za swój obowiązek odmówić wzięcia udziału w tzw. planie Marshalla.

Rozumiejąc, z drugiej strony konieczność wypełnienia wziętego na siebie obowiązku dźwignięcia z ruin zniszczonego kraju i wykonania 3-letniego planu odbudowy, Polska musiała szukać innych dróg, które nie naruszając suwerenności politycznej kraju, pozwoliłyby dokończyć dzieło odbudowy.

Zawarcie umów styczniowych ze Związkiem Radzieckim ma więc znaczenie sięgające daleko poza wartość układu gospodarczego.

Umowy te są dla wszystkich narodów, pragnących pokoju i pracujących nad odbudową powojenną, wskazówką realnej drogi podniesienia dobrobytu i zwiększenia potęgi gospodarczej poprzez właściwą wymianę towarową.

Część nieżyczliwie dla nas ustosunkowanej prasy zagranicznej, doceniając nawet gospodarcze znaczenie umów styczniowych, starała się przedstawić je jako pewnego rodzaju wynagrodzenie ze strony ZSRR dobrodziejstw, które ominęły nas na skutek odmowy udziału w planie pomocy Marshalla.

Porównanie umów styczniowych z planem pomocy Marshalla jest samo w sobie absurdem. Różnice, wynikające z założeń planu Marshalla i umów sąsiedzkich Polski z ZSRR są tak wyraźne i zasadnicze, iż zrozumienie ich nie może dla nikogo stanowić trudności.

Porównanie to jest zestawieniem z jednej strony przyjacielskiej współpracy gospodarczej opartej na podstawowym założeniu równorzędności partnerów, na wzajemnym poszanowaniu suwerenności narodowej, będącej zawsze jasnym i dobitnym wyrazem naszych stosunków ze Związkiem Radzieckim, z drugiej zaś strony zamachu kapitału amerykańskiego na kraje Europejskie, z wyraźnym celem podporządkowania wspomnianych krajów swej imperialistycznej polityce.

Interpelowany na powyższy temat Minister Przemysłu i Handlu, skreślił w pięciu zasadniczych punktach różnicę między zawartymi ze Związkiem Radzieckim umowami a ewentualnymi korzyściami, mogącymi wynikać z uczestnictwa Polski w planie Marshalla:

1) Umowa styczniowa ma za cel wzrost sił gospodarczych Polski, plan Marshalla skierowany jest na wzrost sił Niemiec, jako ogniwa w pewnych planach ogólnoeuropejskich.

2) W ramach planu Marshalla otrzymalibyśmy artykuły konsumcyjne, podczas gdy w ramach umowy z ZSRR dostaniemy artykuły inwestycyjne, z pomocą których będziemy mogli zwiększyć i rozszerzyć naszą produkcję.

3) Inwestycje, które otrzymujemy ze Związku Radzieckiego, nie są obciążone warunkami żadnej natury, a nie ulega wątpliwości, że za uczestnictwo w planie Marshalla musielibyśmy płacić różnymi warunkami.

4) Za udzielony nam kredyt 450 milionów dol. nie wpłacamy równowartości w złotych do dyspozycji Związku Radzieckiego, aby miał on prawo rozporządzania tą kwotą razem z nami, jak to ma mieć miejsce z krajami, które będą korzystać z planu Marshalla.

5) Umowa ze Związkiem Radzieckim została zawarta po 13 dniach negocjacji, podczas gdy plan Mashalla......

Te proste i krótkie sformułowania są dostatecznym dowodem dla wykazania absurdalności wszelkich porównań. Opinia publiczna w Polsce rozumie, że droga do odbudowy kraju nie prowadzi przez zwiększenie podaży materiałów i towarów konsumcyjnych, którymi zalew przez U. S. A. groził nam w wypadku przyjęcia amerykańskiej oferty pomocy, a jedynie przez poważne, regularne inwestycje przemysłowe, którymi możemy odbudować kraj, a mieszkańcom zapewnić dobrobyt i podniesienie stopy życiowej.

Podkreślić również należy moment ograniczenia suwerenności zarówno gospodarczej jak

i politycznej, stanowiącej nieodłączny atrybut pomocy w ramach planu Marshalla. Moment absolutnie obcy duchowi negocjacji i układów polsko - radzieckich.

Spróbujmy teraz zanalizować ostatnie wielkie Porozumienie gospodarcze między Polską a ZSRR.

W dniu 26 stycznia br. Rząd Polski podpisał w Moskwie trzy następujące umowy gospodarcze:

1) Umowę o dostawach sprzętu przemysłowego na kredyt,
2) Umowę o wzajemnych dostawach towarów w okresie lat 1948-1952,
3) Umowę o dostawie 200.000 ton zboża dla Polski.

Umowa pierwsza, kredytowo-inwestycyjna, stanowi pewną nowość w stosunkach gospodarczych polsko - radzieckich. Po raz pierwszy od zakończenia wojny Związek Radziecki staje się eksporterem dóbr inwestycyjnych. Co mamy otrzymać w ramach tej Umowy.

Otóż przewiduje ona dostawę do Polski w latach 1948-1956 następujących urządzeń przemysłowych dla podstawowych gałęzi naszej gospodarki narodowej:

1) kompletnego wyposażenia dla wielkiej nowoczesnej huty, o zdolności produkcyjnej, przewyższającej dotychczasowe zdolności wytwórcze wszystkich istniejących w Polsce zakładów hutniczych,
2) urządzeń dla podstawowych fabryk przemysłu chemicznego, stwarzających bazę dla rozbudowy całego przemysłu chemicznego, farmaceutycznego, przemysłu włókien sztucznych, barwników, mas plastycznych i szeregu innych gałęzi,
3) urządzeń dla rozbudowy zakładów energetycznych, o łącznej mocy równej 1/5 wszystkich zainstalowanych elektrowni w Polsce,
4) urządzeń dla hutnictwa metali kolorowych umożliwiających poważne zwiększenie naszej zdolności wytwórczej (cynku, kadmu, ołowiu i innych),
5) maszyn i urządzeń dla fabryk budowy maszyn, narzędzi oraz sprzętu motoryzacyjnego.

Poza tym, umowa przewiduje wielkie dostawy urządzeń dla przemysłów górniczych, wiertnictwa naftowego, przemysłu cementowego, włókienniczego, papierniczego, sprzętu dla odbudowy miast i portów oraz szeregu innych.

Poza dostawą sprzętu przemysłowego, Umowa przewiduje wykonanie wzgl. pomoc w opracowaniu projektów technicznych wielkich zakładów przemysłowych oraz okazanie przez Związek Radziecki szeroko pojętej pomocy technicznej przez delegowanie swoich specjalistów, umożliwianie naszym specjalistom zapoznania się z produkcją zakładów radzieckich i przekazanie Polsce licencji, patentów i innej dokumentacji technicznej, ułatwiającej organizację naszej produkcji.

Poza tematyką dostaw inwestycyjnych, Umowa precyzuje również terminy wykonania projektów i dostaw poszczególnych obiektów, umożliwiając tym samym uwzględnienie inwestycji w planach państwowych.

Umowa przewiduje, iż ceny na dostawy obiektów przemysłowych, jak również ceny na towary, którymi Polska będzie spłacać kredyt, związany z dostawą obiektów i sprzętu przemysłowego, będą ustalane we wzajemnym porozumieniu na bazie cen światowych.

Umowa, ta dzięki udzielonemu średnioterminowemu kredytowi w wysokości 450 milionów dolarów, nie nakłada na nas obowiązku natychmiastowych spłat. Nie zawiera ona również żadnych warunków politycznych czy gospodarczych, poza obowiązkiem terminowej spłaty dostawami towarowymi rat kredytowych.

Jak wynika z wyżej przytoczonej treści Umowy, dostawa urządzeń dla przemysłu hutniczego przewiduje dostawę urządzeń podwajających zdolność hutnictwa polskiego, przy czym nowe urządzenia hutnicze zapewnią znaczne powiększenie wydajności tego przemysłu wskutek nowoczesności sprzętu. Nowa huta — to nie tylko bezpośredni rozwój hutnictwa, to rozwój wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, konsumujących żelazo i stal we wszystkich ich postaciach i odczuwających szalone dziś trudności w zdobyciu tych surowców. Nowa huta — to rozwój naszych miast, naszych fabryk, naszego transportu lądowego i morskiego, to wreszcie rozwój przemysłu maszynowego, rolnictwa i szeregu innych gałęzi przemysłu.

Fabryki przemysłu chemicznego, które dzięki tej Umowie zostaną wybudowane w Polsce — to podstawa rozbudowy całego przemysłu chemicznego i związanych z nim przemysłów przetwórczych, to wydobycie nowych bogactw dla konsumcji wewnętrznej i eksportu zagranicę.

Umowa ta umożliwi likwidację wieloletnich zaniedbań i zacofań, a także likwidację najważniejszych dysproporcji i wąskich gardeł gospodarki narodowej Polski.

Stwarza ona realną bazę dla harmonijnego rozwoju wszystkich sił produkcyjnych naszego kraju, tworząc odskocznię dla strukturalnej przebudowy naszej ekonomiki. Pozwoli ona znacznie podnieść dochód narodowy, przypadający na głowę ludności, przyczyniając się do wzrostu zamożności kraju.

Umożliwi ona znacznie rozszerzenie produkcji dóbr inwestycyjnych i konsumcyjnych, a także znacznie rozszerzy możliwości eksportowe kraju, przyczyniając się do rozwoju handlu zagranicznego Polski.

Należy podkreślić, iż sprzęt, jaki otrzymujemy w ramach tej Umowy, jest najbardziej nowoczesnym i otrzymanie go z innych źródeł by-

ło dla Polski niemożliwe z rozmaitych względów, jak np. długi termin dostaw z zachodu, trudne warunki finansowe oraz tajemnicą, jaką otaczane jest wyprodukowanie podobnego sprzętu przez koncerny i brak jego w sprzedaży.

Pomoc techniczna i przekazanie doświadczeń, jakie mamy otrzymać, dzięki zawartej Umowie, umożliwią nam szybkie opanowanie nowych dziedzin produkcyjnych i oszczędzą wiele wysiłków, kosztów oraz trudnych, a często nieudanych eksperymentów.

Umowa ta więc daje realną możliwość zlikwidowania w szybkim tempie opóźnień rozwoju naszego gospodarstwa narodowego i w tym leży jej wielkość i znaczenie historyczne.

Druga zawarta umowa — o wzajemnych dostawach towarowych, w okresie 1948-1952 jest nowym wielkim krokiem naprzód w wymianie towarowej między Polską a Związkiem Radzieckim. Jest to długoletnia umowa o wymianie towarowej, oparta na doświadczeniu szeregu poprzednich polsko - radzieckich umów handlowych, doskonale funkcjonujących i przynoszących korzyści dla obu Państw.

Umowa ta umożliwi nam długoletnie planowanie i rozszerzając naszą wymianę towarową, wprowadzi do niej element trwałości. Przemysł polski będzie miał zapewnione surowce podstawowe, jak: bawełnę, i inne surowce włókiennicze, rudę i metalostopy, aluminium, produkty naftowe oraz chemikalia.

Umowa ta — to najlepsza obrona naszej gospodarki narodowej przed następstwami kryzysu gospodarczego, zarysowującego się już wyraźnie na horyzontach gospodarki państw zachodnio-kapitalistycznych.

Trzecia Umowa — o dostawie 200 tysięcy ton zboża dla Polski, jest jeszcze jednym wyrazem przyjaznego stosunku i chęci niesienia pomocy Polsce przez Związek Radziecki. Pozwoli nam ona na zbilansowanie naszego deficytu zbożowego i umożliwi przetrwanie do nowych zbiorów, stawiając jednocześnie uzupełnienie Umowy, zawartej w sierpniu roku ubiegłego o dostawie 300 tysięcy ton zboża dla Polski.

Podkreślić należy, że zboże to otrzymujemy na wyjątkowo dogodnych warunkach kredytowych w tym czasie, kiedy inni dostawcy, wykorzystując deficyt zboża i dogodną koniukturę, żądają zapłaty gotówką w walutach obcych, wyśrubowując niesłychanie i tak wysokie ceny.

Umowa ta gwarantuje nam zachowanie osiągniętej stabilizacji gospodarczej kraju.

Reasumując, należy podkreślić, że umowy z dnia 26 stycznia 1948 roku stanowią nowy etap rozwoju stosunków gospodarczych między Polską a Związkiem Radzieckim. Obok coraz bardziej rozwijającej się wymiany towarowej między obu krajami, obok udzielonej Polsce pożyczki w złocie i kredytów towarowych na zakup zboża, występuje tu w olbrzymiej skali zagadnienie współpracy przemysłowej i udzielenia Polsce kredytów oraz dostawy najważniejszych dóbr inwestycyjnych i budowę całych zakładów przemysłowych w Polsce. Współpraca przemysłowa Związku Radzieckiego i Polski pozwoli w ciągu najbliższych kilku lat powiększyć i rozbudować w bardzo szerokim zakresie polski przemysł oraz przeprowadzić jego całkowite unowocześnienie. W rezultacie, da to wzmocnienie potencjału przemysłowego naszego państwa, co z kolei pozwoli łącznie z wysiłkiem całego narodu w ramach 3-letniego planu odbudowy gospodarczej skutecznie i trwale usunąć szkody i straty, wyrządzone przez wojnę gospodarce narodowej i na podwyższenie stopy życiowej ludności.

Jak cały zespół stosunków gospodarczych, łączących Polskę ze Związkiem Radzieckim, tak samo współpraca przemysłowa opiera się na ścisłej wzajemności. Mimo faktu, że Związek Radziecki jest krajem bez porównania bardziej uprzemysłowionym od Polski i, że przemysł jego w bardzo wielu wypadkach jest najbardziej nowoczesnym na świecie, to jednak Polska posiada w niektórych gałęziach przemysłu znakomitych specjalistów, najbardziej udoskonalone metody produkcji, ulepszone urządzenia itp., co daje nam pozycję równorzędnego partnera.

W ten sposób, staje się wyraźnym fakt, wzajemnego uzupełnienia się dwóch organizmów gospodarczych.

Polska i Związek Radziecki w oparciu o tradycję wspólnej, zwycięskiej walki z barbarzyństwem niemieckiego hitleryzmu, w oparciu o wspólne, głębokie umiłowanie wolności, wspólną ideologię, uzupełniając się wzajemnie gospodarczo, mogą śmiało iść razem naprzód, budując nowe, lepsze, pokojowe JUTRO LUDZKOŚCI.

Poz. 80

KOMUNIKAT NR 3

Okręgowej Komisji Imprez w sprawie „Święta Młodzieży"

Komisja podaje do wiadomości ramowy program „II Okręgowego Święta Młodzieży", które odbędzie się w Toruniu i Bydgoszczy od 6—13 czerwca 1948 r.

Część I.

Wystawa i igrzyska kulturalno-artystyczne w Toruniu

Niedziela, 6. VI. godz. 9 — nabożeństwo, pochód i defilada.

Godz. 12 — Uroczyste otwarcie Okręgowej Wystawy Międzyszkolnej w Robotniczym Domu Kultury.

Godz. 16 — Popisy (chóry, recytacje, inscenizacje itp.) młodzieży szkolnej i organizacji młodzieżowych.

Godz. 20 — Korowód z pląsami z RDK. do parku w wykonaniu zespołów oświaty dorosłych.

Godz. 21 — Widowisko pt. „Sobótka w Nowej Polsce“ w parku miejskim (wykona 20 zespołów oświaty dorosłych).

Wtorek, 8. VI. godz. 12 — Koncert wokalno-instrumentalny utalentowanej młodzieży szkolnej wyeliminowanej na konkursie — dla młodzieży w auli Państw. Liceum im. M. Kopernika.

Godz. 19 — Koncert wokalno-instrumentalny (śpiew, muzyka i recytacje) utalentowanej młodzieży dla ogółu publiczności w auli Liceum Kopernika.

Środa — piątek — Koncerty w zakładach pracy.

Sobota, 12. VI. godz. 12 — Koncert orkiestr i chórów szkolnych dla młodzieży w Domu Żołnierza.

Godz. 18 — Zamknięcie wystawy.

Godz. 19 — Koncert orkiestr i chórów szkolnych — dla ogółu publiczności w Domu Żołnierza.

Część II

Igrzyska sportowe w Bydgoszczy

Niedziela, 13. VI. br. Na program złożą się finały lekkoatletyczne, gier sportowych i pływania młodzieży żeńskiej i męskiej szkół średnich wszelkich typów z udziałem reprezentacyjnych drużyn Okręgu Szkolnego Szczecińskiego, Gdańskiego i Olsztyńskiego.

Oprawę rozgrywek finałowych stanowić będą popisy gimnastyczne i rytmiczno-taneczne szkół bydgoskich. (Szczegółowy materiał został podany w Dzienniku Urz. Kuratorium nr 1/48).

Konkursy eliminacyjne utalentowanej młodzieży szkolnej a zgłoszonej do konkursu (śpiew, muzyka i recytacje) odbędą się dnia 7 czerwca br.

„Okręgowe Święto Młodzieży“ poprzedzą igrzyska rejonowe i powiatowe.

Komisja podając program uroczystości „II Okręgowego Święta Młodzieży“ do wiadomości podkreśla wyjątkowe znaczenie tych imprez w bieżącym roku szkolnym.

Ze względu na przypadającą setną rocznicę „Wiosny Ludów“ wszelkie imprezy szkolne muszą być włączone w tę szeroko zakrojoną akcję propagandy postępowych haseł i wolnościowych osiągnięć roku 1848, stąd muszą one mieć charakter monumentalny, masowy z udziałem szkół wszystkich typów, organizacyj młodzieżowych, partii politycznych i związków zawodowych.

W programie musi być materiał związany z setną rocznicą „Wiosny Ludów“ oraz ideą „Służby Polsce“.

Zarówno układ programu jak i dobór materiału igrzysk artystyczno-kulturalnych i sportowych Okręgowego Święta Młodzieży posiada wyraźne akcenty jedności społecznej, pracy oraz te treści naszej kultury, które poprzez siłę uczuciowego oddziaływania budzą twórczą postawę mas.

„Moc nasza w jedności, pracy i kulturze“. Oto hasło tegorocznych igrzysk młodzieżowych.

Komisja gorąco zachęca wszystkie Komitety gminne i powiatowe do nadania uroczystościom „Święta Młodzieży“ jak najbardziej okazałego charakteru i przygotowania zgodnie z instrukcją z dnia 18. XII. 1947 r. (Dz. Urz. Kur. nr 13, poz. 355) tematów wspólnych w ramach wyżej zakreślonego programu na Okręgowe Święto w Toruniu i Bydgoszczy.

Jednocześnie apeluje się o jak najliczniejszy udział szkół wszystkich typów w Okręgowej Wystawie Międzyszkolnej w Toruniu.

Toruń, dnia 6 kwietnia 1948 r.

Sekretarz: (—) *St. Żytko*

Przewodniczący: (—) *J. Zientarski.*

Poz. 81

Program radiowych kursów nauczycielskich na m. maj 1948 r.

1) Dnia 3. V. 48 — Humanizm, reformacja i renesans — Stanisław Stapf.

2) Dnia 4. V. 48 — Pogadanka aktualna Kuratorium O. S. P.

3) Dnia 5. V. 48 — Rozwój harmonizacji psychicznej — dr Stanisław Gerstman.

4) Dnia 7. V. 48 — Szereg uranowy i torowy — mgr Jan Krupowicz.

5) Dnia 8. V. 48 — Indukcja elektromagnetyczna — Henryk Moese.

6) Dnia 10. V. 48 — Przedstawiciele polskiego humanizmu — Stanisław Stapf.

7) Dnia 11. V. 48 — Pogadanka aktualna Kuratorium O. S. P.

8) Dnia 12. V. 48 — Podstawowe wiadomości o psychicznych materiałach nauczania — dr Stanisław Gerstman.

9) Dnia 13. V. 48 — Rasy. Plemiona i narodowość — mgr B. Cywińska.

10) 14. V. 48 — Budowa atomu — mgr Jan Krupowicz.

11) Dnia 15. V. 48 — Prądnica i silnik elektryczny — Henryk Moese.

12) Dnia 18. V. 48 — Pogadanka aktualna Kuratorium O. S. P.

13) Dnia 19. V. 48 — O formach uczenia się — dr Stanisław Gerstman.

14) Dnia 20. V. 48 — Rozmieszczenie ludności na kuli ziemskiej — mgr B. Cywińska.

15) Dnia 21. V. 48 — Budowa atomu cz. II — mgr Jan Krupowicz.

16) Dnia 22. V. 48 — Telefon i mikrofon — Henryk Moese.

17) Dnia 24. V. 48 — Rej a Kochanowski — Stanisław Stapf.

18) Dnia 25. V. 48 — Pogadanka aktualna Kuratorium O. S. P.

19) Dnia 26. V. 48 — Psychologia wychowawcy — dr Stanisław Gerstman.

20) Dnia 28. V. 48 — Nowoczesny układ okresowy — mgr Jan Krupowicz.

21) Dnia 29. V. 48 — Rozszczepienie światła — Henryk Moese.

22) Dnia 31. V. 48 — Modrzewski — Stanisław Stapf.

Poz. 82

WYKAZ

szkół zawodowyh należących do resortu Ministerstwa Przemysłu i Handlu znajdujących się na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

1. Bydgoszcz, 1 Maja 26, Liceum Przemysłu Metalowego.
2. Bydgoszcz, 1 Maja 26, Gimnazjum Przemysłowe Fabryki Przemysłu Metalowego.
3. Bydgoszcz, 1 Maja 26, Szkoła Przemysłowa Fabryki Przemysłu Metalowego.
4. Bydgoszcz, Kujawska 117, Gimnazjum Przemysłowe Zakładów Piwowarskich.
5. Bydgoszcz, Król. Jadwigi 25, Technicum Przemysłu Drzewnego.
6. Bydgoszcz, Sobieskiego 1, Gimnazjum Przemysłowe Fabryki Artyk. Elektrotechn.
7. Bydgoszcz, Grodzka 18, Szkoła Przemysłowa Państw. Zakładów Konfekcyjnych.
8. Grudziądz, Fabryczna 14, Szkoła Przemysłowa Fabryki Maszyn „Unia".
9. Inowrocław, Dworcowa 43, Szk. Przemysłowa Inowrocł. Fabryk Maszyn Rolniczych.
10. Mątwy, pow. Inowrocław, Gimnazjum Przemysłowe Zakładów „Solvay".
11. Piechcin, pow. Szubin, Szkoła Przemysłowa Fabryki Wapna i Cementu.
12. Toruń, Legionów 15, Liceum Przemysłu Cukrowniczego.
13. Toruń, Bydgoska 108, Szkoła Przemysł. Polsk. Fabryki Wodomierzy i Gazomierzy.
14. Włocławek, Łęgska 4, Liceum Przemysłu Papierniczego.
15. Włocławek, Kilińskiego 1, Szkoła Przem. Kuj. Fabryk Maszyn Rolniczych.
16. Włocławek, Toruńska 2, Gimnazjum Przemysłu Kawowego.
17. Wierzchucin, pow. Bydgoszcz, Gimnazjum Przemysłowe przy Poznańsk.-Pomorsk. Zakł. Obuwia.
18. Grudziądz, Wybickiego 38, Gimnazjum Przemysłu Gumow. „PePeGe".

Poz. 83

W sprawie zwiedzania zabytków Wawelu

Ministerstwo Oświaty pismem z dn. 2 kwietnia 1948 r. nr VI W-905/48 podało do wiadomości i stosowania następujące przepisy związane ze zwiedzaniem zabytków na Wawelu.

1) Celem uniknięcia zagęszczenia grupowych zwiedzań należy organizować wycieczki do Krakowa w miesiącach: maj, czerwiec i lipiec.

2) Zwiedzanie Zamku Królewskiego dopuszczalne jest w godzinach od 9 do 14. Nie należy więc odkładać zwiedzania Wawelu na godziny późniejsze krótko przed zamknięciem, lecz ułożyć tak program dnia, by Wawel znalazł się na pierwszym planie.

3) Na wycieczki do Krakowa nie należy brać młodzieży poniżej 12 lat.

4) Zwiedzanie odbywa się pod kierownictwem fachowo przygotowanych przewodników miejscowych. Wstęp na sale zamkowe dopuszczalny jest tylko przy użyciu przygotowanych dla zwiedzających filcowych pantofli.

5) Kierownicy i opiekunowie wycieczek uświadomią uczestników o szkodliwości nierozumnego zwyczaju pisania, a nawet rycia gwoździem na kamieniach zabytkowych i murach wawelskich imion, czy też nazw miejscowości pochodzenia wycieczki i poinformują ich o bezwzględnym zakazie tego ze wszech miar godnego potępienia nałogu (nr 13967).

Poz. 84

Schronisko Wycieczkowe w Warszawie

W gmachu Szkoły Powszechnej nr 93 przy ul. Czerniakowskiej 128 uruchomione zostało schronisko wycieczkowe na 45 łóżek. Zamówienia na noclegi należy kierować do Zarządu Miejskiego Wydział Wczasów — w Warszawie, ul. Bagatela 10, VI piętro.

Ze schroniska korzystać mogą wycieczki szkolne, towarzystw turystycznych, organizacji młodzieżowych, związków zawodowych, organizacji politycznych. (Nr 12888).

Poz. 85

Okręgowy Ośrodek Dyd.-Naukowy nauki o Polsce i świecie współcz. w Toruniu

W myśl wytycznych Min. Oświaty oraz na podstawie pisma Kuratorium Okr. Szk. Pom. w Toruniu z dnia 20. XI. 1947 został powołany do życia Okręgowy Ośrodek Dydaktyczno-Naukowy Nauki o Polsce i Świecie Współczesnym, który udziela pomocy dydaktycznej i naukowej nauczycielom uczącym nauki o Polsce we wszystkich typach szkół podstawowych, ogólnokształcących, zawodowych na terenie Okręgu Pom. Okręgowy Ośrodek zorganizował poradnię nauki o Polsce, która mieści się przy III. Państw. Gimnazjum i Liceum im. T. Kościuszki w Toruniu, przy ul. Piekary 49 i czynna jest raz w tygodniu we środę, od 10 do 14. Ośrodek założył własną bibliotekę. Ośrodek Dyd.-Naukowy zwraca się z prośbą do wszystkich nauczycieli uczących tego przedmiotu o współpracę (zbieranie wszelkich pomocy naukowych, map i wykresów). Wszyscy nauczyciele uczący tego przedmiotu proszeni są o niezwłoczne zgłoszenie się w Ośrodku lub nadesłanie pocztą danych: 1. imię i nazwisko, 2. adres szkoły i do-

mu, 3. wykształcenie, 4. największe trudności, na jakie nauczycielstwo napotyka ucząc tego przedmiotu. Dane powyższe przesłane będą do Centralnego Ośr. Dyd.-Nauk. przy Min. Oświaty. Ośrodek komunikuje, że ukazał się pierwszy numer czasopisma dla nauczycieli pt. „Polska i świat współczesny“, w którym podane są artykuły pozostające w związku z programem nauczania nauki o Polsce, dyskusje nad projektami nowych programów, oraz sposoby metodycznego przeprowadzania lekcji nauki o Polsce.

Poz. 86

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

Nowe wydawnictwa Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1948

Jan Blaton — **Energia jądra atomowego i jej wyzyskanie.** Biblioteka Fizyczno-Astronomiczna. Zatwierdzona do użytku szkolnego jako książka pomocnicza polecona do bibliotek licealnych. Str. 80, cena 95 zł.

Jan Mergentaler — **Droga mleczna.** Bibl. Fiz.-Astr. Zatwierdzone jako lektura uzupełniająca dla liceów. Str. 61, cena 75 zł.

Jerzy Czosnowski — **Wiciowce.** Klucz do oznaczania pospolitych gatunków. Bibl. Przyrodnicza. Zatwierdzone do użytku szkolnego jako książka dopuszczona do bibliotek licealnych i nauczycielskich. Str. 35, cena 55 zł.

Tadeusz Manteuffel — **Wieś zachodnio-europejska w średniowieczu.** Bibl. Historyczna. Książka polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich. Str. 48, cena 60 zł.

Fr. Bielak, Wł. Szyszkowski, A. Bardach — **Czytanki polskie** dla VII kl. szkoły podstawowej, zeszyt III. Str. 288, cena 150 zł.

Podręcznik języka rosyjskiego. I rok nauczania. Do użytku szkolnego dla VI kl. szkoły podstawowej. Str. 232, cena 130 zł.

Karol Dziduszko, Wiktor Weinert — **Główne zagadnienia w pracy kierownika szkoły podstawowej.** Książka do użytku kierowników szkół podstawowych. Str. 250, cena 205 zł.

Inż. techn. Bolesław Egiejman — **Termodynamika techniczna** ze 102 rysunkami w tekście, 8 tablicami liczbowymi, 2 tablicami wykresów TS i IS i 170 zadaniami. Podręcznik dla liceów mechanicznych, książka dla nauczycieli i samouków. Str. 256, cena 350 zł.

Dr Kazimierz Walter — **Podręcznik chemii** dla licealnych szkół technicznych. Podręcznik do użytku liceów przemysłowych. Str. 431, cena 285 zł.

Antonina Ptaszycka — **W dziedzinie sztucznego chłodu.** Bibl. Fiz.-Astron. Książka polecona do bibliotek szkół średnich, licealnych oraz szkół zawodowych wszystkich typów. Str. 63, cena 80 zł.

Dr Teodor Kopcewicz — **Atmosfera ziemi.** Książka polecona do bibliotek szkół licealnych i zawodowych, nauczycielskich oraz dla samouków. Bibl. Fiz.-Astron. Str. 53, cena 70 zł.

Nowe wydawnictwa Książnicy-Atlas Wrocław—Warszawa 1948.

Sally Salminen — **Katrina.** Wydanie drugie. Z oryginału szwedzkiego przełożyła dr Apolonia Załuska. Str. 500.

Jest to powieść o dzielnej kobiecie szwedzkiej, która walczy zwycięsko o byt u boku męża niedołęgi stając się chlubą i dumą całej okolicy. Autorka powieści, pomocnica domowa, otrzymała na Państwowym Konkursie Literackim w Szwecji pierwszą nagrodę.

Stefan Górniak i Emil Ehrlich — **Obsługa klienta w sklepie detalicznym.** Wydanie drugie uzupełnione. Str. 186, 28 ilustr. w tekście. Podręcznik dla szkół handlowych.

Józef Feldman — **Stanisław Leszczyński.** 8 ilustracji w tekście. Str. 253 + wskazówki bibliograficzne, spis ilustracji i dziesięciu rozdziałów. Praca źródłowa, winna znaleźć się w każdej bibliotece szkolnej i nauczycielskiej.

Administracja Dziennika Urzędowego zawiadamia, że w sprawie nabycia pojedyńczych numerów Dziennika Urzędowego należy zwracać się bezpośrednio do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu, pl. Bol. Limanowskiego 2, pok. 301. Zaliczkową przedpłatę kwartalną w wysokości 200,— zł należy wpłacić do P. K. O. Bydgoszcz, nr konta VI-3140 (właściciel konta: Narodowy Bank Polski Oddział w Toruniu) na rachunek żyrowy Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Nakładem Wydawnictwa Dz. Urzęd. Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.
Redaktor: Mgr Stefan Bernacki, Toruń, pl. Bol. Limanowskiego, pokój 210, tel. 235, 236 i 237, wewn. 4.
Drukarnia Toruńska Nr 4 Spółdzielni Wydawniczej „Wiedza“, Toruń, ul. Św. Katarzyny nr 4 —
Cena niniejszego egzempl. 100 zł. 23. IV. 48 — 2.000, nr zam. 686 — E 484419